

POSTANOWIENIE

Dnia 19 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki (spr.)
Sędziowie:	SSO Paweł Hochman SSO Jarosław Gołębiowski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 września 2016 roku

sprawy z wniosku A. W.

z udziałem W. M.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w Belchatowie

z dnia 8 października 2015 roku, sygn. akt I Ns 644/11

postanawia:

I. z obu apelacji zmienić zaskarżone postanowienie w punktach

a) **pierwszym, trzecim i czwartym w ten sposób, że ustalić, iż w skład majątku wspólnego wchodzi środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych A. W. w Banku (...) w K. o numerze:**

- (...) w kwocie 20.063,38 (dwadzieścia tysięcy sześćdziesiąt trzy 38/100) złotych;

- (...) w kwocie 2000,21 (dwa tysiące 21/100) złotych;

- (...) w kwocie 16.047,32 (szesnaście tysięcy czterdzieści siedem, 32/100) złotych;

b) **środki pieniężne wymienione w pkt I litera „a” przyznać na wyłączną własność wnioskodawczyni A. W.;**

c) **zasądzoną od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dopłatę w kwocie 50.000 złotych podwyższyć do kwoty 106.893,63 (sto sześć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt trzy 63/100) złotych; a w pozostałej części obie apelacje oddalić;**

II. ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Paweł Hochman SSO Jarosław Gołębiowski

Na oryginale właściwe podpisu

Sygn. akt II Ca 367/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Belchatowie cytuję

1. ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków A. W. i W. M., których wspólność ustawowa małżeńska ustała z dniem 11 marca 2011 r. wskutek wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 15 października 2010 r. wydanego w sprawie IC 1105/10 rozwiązującego małżeństwo przez rozwód wchodzi:

a. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ulicy (...) numer lokalu (...) o powierzchni użytkowej 58,12 m² dla którego w Sądzie Rejonowym w Belchatowie urządzona jest księga wieczysta o numerze KW (...) o wartości 168.400,00 zł;

b. prawo własności niezabudowanych nieruchomości położonych w miejscowości N. gm. Z. oznaczonych w ewidencji gruntów numerami działek (...) o łącznej powierzchni (...) ha, dla których w Sądzie Rejonowym w Belchatowie urządzona jest księga wieczysta o numerze KW (...) o wartości 41.800,00 zł;

c. ruchomości stanowiące wyposażenie lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ulicy (...) numer lokalu (...) o łącznej wartości 16.000,00 zł;

d. zestaw sztuców marki G. o wartości 100,00 zł;

e. jednostki rozrachunkowe w ilości (...) części zgromadzone na koncie wnioskodawczym A. W. w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym;

f. jednostki rozrachunkowe w ilości (...) części zgromadzone na koncie uczestnika W. M. w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym;

g. środki pieniężne w łącznej kwocie 21.246,78 zł zgromadzone przez wnioskodawczynię A. W. w (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółka Akcyjna z (...) w W.;

h. środki pieniężne w kwocie 19,13 zł zgromadzone przez uczestnika W. M. na rachunku bankowym w Banku (...) w B.;

i. środki pieniężne w kwocie 185,25 zł zgromadzone przez uczestnika W. M. na rachunku bankowym w (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K.;

j. polisa ubezpieczeniowa nr (...) wnioskodawczym A. W. w (...) Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. o wartości 2.530,39 zł;

k. środki pieniężne zgromadzone na subkoncie emerytalnym wnioskodawczy ni A. W. w Zakładzie (...) w kwocie 15.157,85 zł;

l. środki pieniężne zgromadzone na subkoncie emerytalnym uczestnika W. M. w Zakładzie (...) w kwocie 31,57 zł;

2. oddalił wniosek wnioskodawczyni A. W. o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym;

3. dokonał podziału majątku wspólnego A. W. i W. M. w ten sposób, że:

a. składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. a, c, g, j, k oraz połowę jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. f przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni A. W., córki E. i W.,

b. składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. b, d, h, i, 1 oraz połowę jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. e przyznał na wyłączną własność uczestnika W. M., syna T. i J.;

4. tytułem dopłaty zasądził od wnioskodawczyni A. W. na rzecz uczestnika W. M. kwotę 50.000,00 zł, płatną w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;

5. nakazał pobrać od wnioskodawczyni A. W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bełchatowie kwotę 383,45 zł tytułem nieuiszczonych w sprawie kosztów sądowych;

6. zasądził od uczestnika W. M. na rzecz wnioskodawczyni A. W. kwotę 1.499,53 zł tytułem zwrotu części kosztów postępowania, zaś w pozostałym zakresie ustala, że każda ze stron ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie – koniec cytatu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

A. W. i W. M. związek małżeński zawarli w dniu 6 października 2001 r. Wyrokiem z dnia 15 października 2010 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie I C 1105/10 rozwiązał przez rozwód z winu obu stron związek małżeński. Wyrok rozwodowy uprawomocnił się 11 marca 2011 r.

W dniu 22 lipca 2002 r. A. W. i W. M. nabyli spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się przy ulicy (...) w B. o powierzchni 58,12 m⁽²⁾ wraz z pomieszczeniem przynależnym o powierzchni 5,26 m⁽²⁾, dla którego w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie urządzona jest księga wieczysta KW Nr (...).

Strony nigdy nie posiadały wspólnego rachunku bankowego; od początku małżeństwa prowadziły odrębną gospodarkę finansową. Wyłącznie wnioskodawczyni spłacała kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania przy ulicy (...) w B.. Kredyt ten został spłacony w czasie trwania małżeństwa.

Wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) znajdującego się przy ulicy (...) w B. na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron wynosi 168.400 zł.

Do grudnia 2009 r. uczestnik W. M. ponosił koszty związane z utrzymaniem wspólnego mieszkania przy ulicy (...) w B.. Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej uczestnik nadal ponosił koszty opłat za energię elektryczną, albowiem na niego była zawarta umowa o dostawę energii elektrycznej.

Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej wnioskodawczyni ponosiła koszty związane z opłatami za mieszkanie w zakresie opłat za czynsz, internet, energię i gaz. Z tytułu czynszu wnioskodawczyni uiściła 3.074,11 zł.

Wartość ruchomości stanowiących wyposażenie mieszkania wynosi 16.000 zł, zaś wartość zestawu sztućców marki G. wynosi 100 zł.

Dnia 2 marca 2007 r. strony wspólnie zakupiły nieruchomość rolną położoną w miejscowości N. gmina Z. oznaczonej w ewidencji gruntów numerami działek (...) o łącznej powierzchni 3,54 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie urządzona jest księga wieczysta KW Nr (...).

Na zakup nieruchomości w N. uczestnik zaciągnął kredyt w Banku (...) w B. w kwocie 20.000 zł. Termin spłaty kredytu upływa 30 grudnia 2016r.

Uczestnik posiada również gospodarstwo rolne stanowiące jego odrębną własność położone we wsi K. gmina Z. o powierzchni (...) ha.

Wartość nieruchomości położonej w N. na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron wynosi 41.800 zł.

W czasie trwania małżeństwa uczestnik W. M. prowadził gospodarstwo rolne. Dochody z prowadzonego gospodarstwa rolnego uczestnik W. M. przeznaczał na życie codzienne i utrzymanie rodziny. Uczestnik pokrywał koszty wspólnego wakacyjnego wypoczynku, woził wnioskodawczynię na szkolenia w ramach zatrudnienia w banku.

Wnioskodawczyni posiadała karty płatnicze do rachunków bankowych uczestnika i korzystała z osiągniętych przez uczestnika dochodów z gospodarstwa rolnego.

Po 11 marca 2011 r. uczestnik W. M. dokonał spłaty kredytów w Banku (...) w B..

Wnioskodawczyni A. W. jest członkiem (...) Otwarty Fundusz Emerytalny, na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron na jej rachunku zgromadzonych było (...) jednostek rozrachunkowych o wartości 33,03 zł.

Uczestnik W. M. jest członkiem (...) Otwarty Fundusz Emerytalny, na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej stron na rachunku jego zgromadzonych było (...) jednostek rozrachunkowych o wartości 33,03 zł.

Na subkonto emerytalne wnioskodawczyni A. W. w ZUS z umorzonych 51,5 % jednostek rozrachunkowych zostało przekazane 15.157,85 zł.

Na subkonto emerytalne uczestnika W. M. w ZUS z umorzonych 51,5% jednostek rozrachunkowych zostało przekazane 31,57 zł.

A. W. dnia 11 marca 2011 r. była uczestnikiem funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez (...), a wartość łączna posiadanych jednostek uczestnictwa na ten dzień wynosiła 21.246,78 zł.

Na rachunkach bankowych uczestnika w Banku (...) w B. na dzień 11 marca 2011 r. zgromadzone były środki pieniężne w wysokości 19,13 zł., a w (...) Banku (...) S.A. zgromadzone były środki pieniężne w wysokości 185,25 zł.

Na rachunku bankowym oszczędnościowo-rozrachunkowym wnioskodawczyni A. W. w (...) Bank (...) S.A. na dzień 11 marca 2011 r. było ujemne saldo. Inne rachunki bankowe oraz lokaty zostały zamknięte w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej stron.

Na dzień 11 marca 2011 r. wnioskodawczyni A. W. posiadała w (...) Życie polisę z 2006 r. tzw. III filar oraz należała do grupowego ubezpieczenia na życie do którego przystąpiła przed zawarciem związku małżeńskiego. Składni w ramach III filaru wnioskodawczyni opłacała sama, zaś składki na ubezpieczenie na życie opłaca wnioskodawczyni pracodawca, potrącając jedynie podatek.

Wartość wykupu polisy ubezpieczeniowej nr (...) wnioskodawczyni A. W. w (...) Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na dzień 11 marca 2011 r. wynosi 2.530,39 zł.

Zgłoszone przez wnioskodawczynię roszczenie o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym Sąd Rejonowy uznał za nieuzasadnione.

Warunkiem ustalenia nierównych udziałów jest łączne spełnienie dwóch przesłanek, a mianowicie istnienia ważnych powodów oraz przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego w różnym stopniu.

Wnioskodawczyni nie wykazała, że to ona w większej części przyczyniała się do powstania majątku wspólnego, przede wszystkim w postaci pracy zarobkowej. Uczestnik bowiem również brał udział w powstaniu majątku wspólnego, chociażby w postaci nieruchomości w N., gdzie to on był inicjatorem zakupu tej nieruchomości. Nadto uczestnik prowadził gospodarstwo rolne i dochody z niego przeznaczył na zakup nieruchomości w N. oraz na zaspokajanie

bieżących potrzeb rodziny; z dochodów tych korzystała również wnioskodawczym mając dostęp do rachunków bankowych uczestnika. W tym zakresie Sąd Rejonowy nie podzielił argumentacji wnioskodawczynie w zakresie wliczenia do podziału majątku wspólnego dochodów z majątku odrębnego uczestnika w zakresie osiągniętych przez niego dochodów z gospodarstwa rolnego, albowiem uczestnik wykazał, że dochody te były przeznaczone na potrzeby rodziny. Opinia biegłego z zakresu rolnictwa była w tym zakresie zbyteczna, albowiem wnioskodawczynie nie udowodniła w toku procesu samej podstawy wliczenia takich dochodów do rozliczeń majątkowych między stronami.

Sąd Rejonowy uznał, że uczestnik W. M. według swoich sił, możliwości zarobkowych i majątkowych obowiązków wynikających z art. 27 k.r. i o. przyczynił się do powstania majątku wspólnego.

Warto również wskazać, że przy ocenie, w jakim stopniu każdy z małżonków przyczynił się do powstania majątku wspólnego, uwzględnia się także nakład osobistej pracy przy wychowaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 §3 k.r. i o.). W tym zakresie oboje małżonkowie wypełniali te obowiązki.

Wobec tego, że strony nie doszły do porozumienia koniecznym było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego do spraw szacunku nieruchomości w zakresie ustalenia wartości nieruchomości wchodzących w skład majątku wspólnego.

W tym zakresie w pełni na walor wiarygodności zasługiwała niekwestionowana co do zasady opinia biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, który ustalił wartość nieruchomości mając na uwadze rynek lokalny i panujące na nim ceny na dzień ustania wspólności majątkowej małżeńskiej.

W zakresie nieruchomości zgodnie z wolą stron przyznano na rzecz wnioskodawczynie spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego. Wnioskodawczynie cały czas zamieszkuje w tym lokalu, ponosi koszty jego utrzymania, a nadto spłacała kredyt na zakup tego mieszkania, zaś nieruchomość w N. na rzecz uczestnika, który był inicjatorem zakupu tej nieruchomości i ją wykorzystuje do celów rolniczych.

Wartość nieruchomości stron należało przyjąć według stanu na dzień 11 marca 2011 r. a cen obowiązujących z chwili orzekania. Strony zgłosiły nakłady i wydatki z majątku odrębnego na majątek wspólny.

Sąd Rejonowy uznał, że strony jedynie częściowo udowodniły poczynienie nakładów i wydatków z majątku odrębnego na majątek wspólny.

Wnioskodawczynie dokonała po ustaniu wspólności majątkowej opłat z tytułu czynszu za mieszkanie i te nakłady Sąd Rejonowy uwzględnił w ramach rozliczenia (kwota łączna 3.074,11 zł); Sąd Rejonowy nie wziął natomiast pod uwagę opłat za media dostarczane do tego lokalu przyjmując, że opłaty te nie są związane z prawem własności lecz są opłatami związanymi z samym wykorzystywaniem mieszkania. To wnioskodawczynie zamieszkuje w tym mieszkaniu i w tej sytuacji to ona powinna ponosić koszty z tego tytułu. W tym zakresie Sąd Rejonowy uznał również, że brak jest podstaw do rozliczania w ramach podziału majątku wspólnego opłat uczestnika poniesionych przez niego od grudnia 2009 r. tj. od czasu gdy nie mieszka we wspólnym lokalu mieszkalnym, albowiem uczestnik mógł w tym zakresie odstąpić od uiszczania tych opłat, które związane są z zamieszkiwaniem w mieszkaniu. Przedłożone przez uczestnika potwierdzenia przelewu nie wyszczególniają natomiast opłat z tytułu czynszu i dokładnej jego wysokości, który to czynsz podlegałby rozliczeniu w ramach podziału majątku wspólnego (potwierdzenia przelewu w tytule zawierają zbiorcze określenie: opłaty, fundusz, woda). Z racji nieudowodnienia przez uczestnika ile poniósł z tytułu czynszu Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę tych opłat, a dokładniej wskazując opłat po 11 marca 2011 r. czyli po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. Wcześniej opłaty uczestnik dokonywał z majątku wspólnego (z osiągniętych dochodów) na majątek wspólny, a zatem nie podlegają one rozliczeniu. Uczestnik w ramach podziału majątku wspólnego zgłosił do rozliczenia nakłady z tytułu dwóch spłacanych kredytów w Banku (...) w B..

W zakresie kredytu zaciągniętego na wznowienie produkcji rolnej uczestnik nie wykazał, że był to wspólny kredyt bądź kredyt zaciągnięty na potrzeby wspólne stron. Uczestnik nie przedłożył umowy kredytowej przez co Sąd Rejonowy uznał, że w tym zakresie uczestnik nie udowodnił zgłoszonego roszczenia w zakresie rozliczenia nakładów. Natomiast

kredyt zaciągnięty na zakup nieruchomości należącej do majątku wspólnego stron Sąd Rejonowy wziął pod uwagę i w tym zakresie uznał, że podlegają one rozliczeniu w ramach podziału majątku wspólnego (kwota łączna 9.551,91 zł).

Strony zgłaszały ponadto w toku postępowania zarzuty, iż określone składniki majątku nabyły z własnego majątku odrębnego, lecz twierdzenia te nie zostały poparte żadnymi dowodami poza zeznaniami samych zainteresowanych, w związku z czym Sąd Rejonowy uznał je za gołosłowne i nieudowodnione.

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd nie wziął pod uwagę dowodów złożonych przez uczestnika po zamknięciu postępowania dowodowego i rozprawy (k. 474-483) biorąc pod uwagę wskazanie art. 316 § 1 k.p.c.

W zakresie ruchomości strony ostatecznie doszły do porozumienia w związku z czym Sąd Rejonowy uwzględnił ich stanowiska i przyjął ustalone przez nich zgodnie wartości i sposób ich podziału.

Sąd Rejonowy wziął pod uwagę przy podziale majątku wspólnego stan rachunków bankowych stron na dzień 11 marca 2011 r. i uwzględnił je przy podziale majątku wspólnego.

Do majątku wspólnego Sąd Rejonowy zaliczył także polisę w ramach tzw. III filaru wnioskodawczynie, który wnioskodawczynie założyła w czasie trwania małżeństwa i sama opłacała. Sąd Rejonowy nie uwzględnił natomiast grupowego ubezpieczenia na życie wnioskodawczynie, albowiem składki w tym zakresie opłaca jej pracodawca i nie stanowi to zatem jej majątku a tym samym majątku wspólnego stron.

Odnosnie jednostek rozrachunkowych stron zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych Sąd Rejonowy wziął pod uwagę stan środków na dzień 11 marca 2011 r. i dokonał ich przeliczenia z uwagi na treść przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U.2013.1717).

Sąd Rejonowy uwzględnił fakt ustawowego umorzenia 51,5 % jednostek stron i ustalił, że w ramach podziału majątku wspólnego stron wnioskodawczynie posiadała na dzień ustania wspólności 432,1788 jednostek rozrachunkowych, zaś uczestnik 0,9002 jednostek rozrachunkowych.

Jednostki rozrachunkowe zgromadzone przez strony Sąd Rejonowy podzielił stosownie do art. 126-128 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r. poz. 989) i nie brał ich przy pozostałych rozliczeniach majątku wspólnego.

Sąd Rejonowy dzieląc po połowie środki zgromadzone w otwartych funduszach emerytalnych obojga byłych małżonków miał na uwadze, że wartość rynkowa tych praw cały czas zmienia się i jest różna w różnych otwartych funduszach emerytalnych, a nadto nie mogą one być przedmiotem swobodnego obrotu a możliwość wykorzystania tych środków nastąpi dopiero po osiągnięciu wieku emerytalnego. Dlatego dokonał fizycznego podziału jednostek rozrachunkowych zgromadzonych przez obie strony, przyznając drugiej stronie połowę jednostek rozrachunkowych.

Ponieważ zgodnie z art. 31 §2 pkt 4 k.r.o. do majątku wspólnego wchodzi kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121) Sąd Rejonowy wziął pod uwagę w ramach podziału wartość umorzonych jednostek, które zostały przekazane do ZUS w ramach reformy emerytalnej. Przyjął, że na subkoncie wnioskodawczynie w ZUS przekazane środki w ramach reformy emerytalnej wynosiły 15.157,85 zł, zaś uczestnika 31,57 zł.

Sąd Rejonowy uznał, iż łączna wartość całego majątku wspólnego podlegającego podziałowi stanowi kwotę 265.470,97 zł, z czego dla każdej ze stron przypada po 132.734,48 zł. Ponieważ uczestnik otrzymał składniki majątku o wartości 42.135,95 zł należy mu się dopłata w wysokości 90.599,53 zł. Nadto w ramach rozliczenia udowodnionych nakładów obu stron należy mu się kwota 3240,20 zł. Łącznie więc należało się uczestnikowi rozliczeń majątkowych kwota 93.840,43 zł.

Sąd Rejonowy dokonał miarkowania zasądzonej dopłaty na podstawie art. 5 k.c. Najistotniejszym składnikiem majątku wspólnego jest nieruchomości przy ulicy (...) w B., w której zamieszkuje wnioskodawczyni z pozostającymi z nią dwoma małoletnimi synami stron. Uwzględniając postawę uczestnika, fakt iż strony w czasie imaniu małżeństwa prowadziły odrębną gospodarkę finansową, fakt iż to wnioskodawczyni spłacała kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania w (...) Bank S.A., fakt że uczestnik posiada majątek odrębny w postaci gospodarstwa rolnego, w którym może zaspokajać swoje potrzeby mieszkaniowe i finansowe Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że żądanie przez uczestnika pełnej dopłaty tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym stanowi nadużycie prawa i nie może korzystać z ochrony. Należna zatem ostatecznie uczestnikowi spłata na podstawie art. 212 k.c. w związku z art. 1035 k.c., art. 46 k.r.o. i art. 5 k.c. winna wynosić w ocenie Sądu I instancji 50.000 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że termin wykonania dopłaty przez wnioskodawczynię na rzecz uczestnika nie naruszy jego słusznego interesu, a także będzie możliwy do spełnienia przez wnioskodawczynię.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach sądowych był art. 520 §1 i §2 k.p.c.

O nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 130³ § 2 k.p.c. w zw. z art. 520 §2 k.p.c. obciążając nimi wnioskodawczynię. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rolnictwa na wniosek wnioskodawczyni, która to opinia nie została w sprawie w żaden sposób wykorzystana i poniesionymi z tego tytułu kosztami obciążył wnioskodawczynię, w tym nakazał pobranie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Bełchatowie brakującej części wynagrodzenia w kwocie 383,45 zł.

Apelację od powyższego postanowienia wniosły obie strony.

Apelacja wnioskodawczyni zaskarża postanowienie w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego tj. art. 43 § 2 krio poprzez nieustalenie nierównych udziałów stron w powstaniu majątku wspólnego, w proporcji 75% udziału Wnioskodawczyni i 25% udziału Uczestnika, będące konsekwencją błędnego ustalenia przez Sąd I instancji, iż Uczestnik W. M. brał udział w powstaniu majątku wspólnego, chociażby w postaci nieruchomości w N., gdzie był inicjatorem zakupu, nadto, że prowadził gospodarstwo rolne i dochody z niego przeznaczył na zakup nieruchomości w N. oraz na zaspokajanie bieżących potrzeb rodziny, że z dochodów tych korzystała także Wnioskodawczyni mając dostęp do rachunków bankowych Uczestnika, w sytuacji gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż to wnioskodawczyni A. W. w stopniu znacznie wyższym niż uczestnik przyczyniła się do powstania majątku wspólnego stron, albowiem to wyłącznie Wnioskodawczyni spłacała kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania przy ul. (...) w B., z własnego wynagrodzenia za pracę utrzymywała całą rodzinę, natomiast dochód uczestnika w trakcie trwania małżeństwa stron, pochodzący z prowadzonego gospodarstwa rolnego zamykał się kwotą ok. 500 złotych miesięcznie (zeznania uczestnika przed Sądem Rejonowym w Bełchatowie w sprawie o podwyższenie alimentów), zaś na rodzinę uczestnik przeznaczał miesięcznie kwotę 100 złotych (zeznania uczestnika na rozprawie apelacyjnej w sprawie o rozwód),
2. naruszenie art. 31 § 2 pkt 2 krio poprzez niezaliczenie do majątku wspólnego stron dochodu pobranego i skonsumowanego wyłącznie przez uczestnika W. M. w łącznej kwocie 59.324,77 złotych z tytułu prowadzonego gospodarstwa rolnego, obejmującego tak grunty stanowiące wyłączną własność Uczestnika, jak i grunty stanowiące własność Wnioskodawczyni A. W., w sytuacji gdy dochody te zgodnie z . powołanym przepisem winny wchodzić w skład majątku wspólnego stron, zaś w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej z dochodów tych korzystał wyłącznie uczestnik W. M.,
3. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną i sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania ocenę zgromadzonych dowodów, wyrażającą się w:
 - bezkrytycznym przyjęciu za wiarygodne zeznań uczestnika W. M. odnośnie faktu niezamieszkiwania przez niego w mieszkaniu przy ul. (...) w B. od grudnia 2009 roku i tym samym obciążenie wyłącznie wnioskodawczyni kosztami utrzymania mieszkania od daty ustania wspólności majątkowej małżeńskiej, w sytuacji gdy w aktach

sprawy w pismach pochodzących od Uczestnika W. M. wskazuje on jako swój adres ul. (...) w B., co nakazuje zasądzić od uczestnika na rzecz Wnioskodawczymi zwrot połowy kosztów utrzymania mieszkania poniesionych po dniu 11 marca 2011 roku,

- bezkrytycznym przyjęciu za wiarygodne zeznań uczestnika W. M. odnośnie faktu przeznaczenia dochodów z prowadzonego gospodarstwa rolnego na utrzymanie rodziny, pokrywanie kosztów wakacyjnego wypoczynku, dostępie przez wnioskodawczynię do kart płatniczych do rachunków uczestnika i korzystaniu przez nią z osiągniętych przez uczestnika dochodów z gospodarstwa, w sytuacji gdy na rozprawie **S** apelacyjnej przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi w sprawie o rozwód uczestnik zeznał, iż przeznaczał na rodzinę kwotę 100 złotych miesięcznie, którą dawał Wnioskodawczymi, zaś w toku sprawy o podwyższenie alimentów swój miesięczny dochód z gospodarstwa określał na kwotę 500 złotych miesięcznie, co z kolei prowadzi do wniosku, że rodzina nie korzystała z tych dochodów, a jedynie sam uczestnik,

4. nieuwzględnienie nakładów w łącznej kwocie 27.731,02 złotych poniesionych przez Wnioskodawczynię A. W. z majątku osobistego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, tj. po 11 marca 2011 roku do dnia 26 maja 2015 roku na opłaty za media (gaz, energię elektryczną i internet) oraz czynsz, z których w tym okresie korzystał również Uczestnik, będące konsekwencją błędnego ustalenia, iż uczestnik wyprowadził się z mieszkania przy ul. (...) w B. w grudniu 2009 roku, w sytuacji, gdy uczestnik zamieszkiwał we wskazanym mieszkaniu do 26 maja 2015 roku i zobowiązany był we wskazanym okresie do ponoszenia połowy opłat za korzystanie z mieszkania, zaś fakt zamieszkiwania uczestnika potwierdzony jest dodatkowo pismami uczestnika, które złożył do akt sprawy, wskazującymi jego adres przy ul. (...) w B..

5. nieuwzględnienie przy dokonywaniu wzajemnych rozliczeń nakładu poniesionego przez Wnioskodawczynię A. W. z majątku osobistego na majątek wspólny stron w postaci spłacenia po ustaniu wspólności majątkowej ujemnego salda w kwocie 2.142,19 złotych w rachunku oszczędnościowo rozliczeniowym w (...).Ś. S.A. nr (...),

6. nieustalenie ilości składek zewidencjonowanych na subkoncie W. M. w Kasie (...), zgromadzonych w okresie od 6.10.2001 do 11 marca 2011 roku, a które wchodzi w skład majątku wspólnego zgodnie z art. 31 § 2 pkt 4 krio.

Biorąc pod uwagę powyższe apelująca wnosila o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

I. ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron, poza wymienionymi w punkcie 1 zaskarżonego postanowienia wchodzi nadto:

1. nakład z majątku osobistego wnioskodawczyni A. W. na majątek wspólny stron w postaci opłat za czynsz, energię elektryczną, gaz i internet za okres od 12 marca 2011 roku do 26 maja 2015 roku w kwocie 27.731,02 złotych
2. nakład z majątku osobistego A. W. na majątek wspólny w postaci spłaty po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej ujemnego salda na rachunku oszczędnościowo - rozliczeniowym nr (...) w kwocie 2.142,19 złotych,
3. składki zaewidencjonowane na subkoncie W. M. w KRUS w okresie od 6.10.2001 do 11.03.2011, o których mowa w art. 40 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
4. dochód z majątku osobistego Uczestnika W. M. w postaci prowadzonego gospodarstwa rolnego w kwocie 59.324,77 złotych

II. ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym w proporcji 75 % udziału Wnioskodawczyni A. W. i 25 % udziału Uczestnika W. M.

III. dokonanie podziału majątku wspólnego stron poprzez przyznanie:

1. na własność W. A. W. składników majątkowych wymienionych w punkcie 1 lit. a, c, g, j, k, 75% jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. f, 75% składek zaewidencjonowanych na subkoncie uczestnika W. M. w

Kasie (...) oraz nakład z majątku osobistego wnioskodawczym na majątek wspólny w postaci opłat za czynsz, energię elektryczną, gaz i internet za okres od 12 marca 2011 roku do 26 maja 2015 roku,

2. na własność Uczestnika W. M. składników majątkowych wymienionych w punkcie 1 lit. b, d, h, i, 1, 25% jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. e, 25% składek zaewidencjonowanych na subkoncie uczestnika W. M. w Kasie (...) oraz dochód z majątku osobistego Uczestnika W. M. w postaci prowadzonego gospodarstwa rolnego,

bez wzajemnych spłat i dopłat,

3. względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik uczestnika zaskarżył postanowienie w części, tj. w:

1. pkt 1. w zakresie ustalenia, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków wchodzi wyłącznie składniki wymienione w rzeczonym punkcie (lit. a - I) i niewzięcie pod uwagę środków pieniężnych w łącznej kwocie 99.783,66 zł zgromadzonych na lokatach założonych przez wnioskodawczynię stanowiących majątek wspólny,

2. pkt 3. w zakresie podziału składników majątku wobec nieprawidłowego określenia składników majątku wspólnego byłych małżonków i nieuwzględnienia w podziale środków pieniężnych zgromadzonych na lokatach założonych przez wnioskodawczynię stanowiących majątek wspólny,

3. pkt 4. w zakresie kwoty 43.840,43 zł zamiarkowanej i niezasądzonej przez Sąd I instancji należnej od wnioskodawczym' na rzecz uczestnika tytułem dopłaty płatnej w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności oraz kwoty 49.891,83 zł tytułem dopłaty w zakresie nieuwzględnionych przez Sąd środków pieniężnych zgromadzonych na lokatach.

Apelacja zaskarżonemu postanowieniu zarzuca:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:

a) przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. przez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym ocenę materiału dowodowego, to jest:

- zeznań A. W. dotyczących posiadania wspólnego rachunku bankowego, prowadzenia odrębnej gospodarki finansowej od początku małżeństwa oraz spłacania kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania wyłącznie przez wnioskodawczynię, polegającą na przyjęciu, że zeznania te są wiarygodne podczas gdy zgromadzona w niniejszej sprawie dokumentacja oraz zeznania uczestnika stoją w jawnej sprzeczności z zeznaniami wnioskodawczym, nadto Sąd nie uzasadnił dlaczego oparł się tylko i wyłącznie na zeznaniach wnioskodawczyni i dlaczego nie oparł się na innych dowodach w tym zakresie, co w konsekwencji doprowadziło Sąd I instancji do błędnego ustalenia, że w sprawie zachodzą okoliczności uzasadniające zastosowanie przepisu art. 5 k.c. i dokonanie na tej podstawie miarkowania dopłaty należnej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika,

b) przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji błędnej oceny dowodów skutkujące błędnymi ustaleniami stanu faktycznego, mającymi wpływ na treść orzeczenia, tj. ustaleniami w zakresie składników majątku wspólnego - istnienia środków pieniężnych na lokatach wnioskodawczyni, mimo iż z dowodu - płyty CD, na którą Sąd powołuje się w uzasadnieniu wynika, że wnioskodawczyni w okresie toczącego się postępowania rozwodowego i w dniu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego posiadała środki na lokatach, co w konsekwencji doprowadziło Sąd I instancji do błędnego ustalenia składników majątku wspólnego i nieuwzględnienie środków pieniężnych w kwocie 99.783,66 zł oraz niesporządzenie uzasadnienia w tym zakresie,

c) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie przez Sąd I instancji przy sporządzaniu uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, a w konsekwencji sporządzenie uzasadnienia wewnętrznie sprzecznego i nielogicznego,

w szczególności z uwagi na rażące błędy w ustaleniu stanu faktycznego, dokonania wybiórczej oceny dowodów oraz nieuzasadnione pominięcie dowodów znajdujących się w aktach sprawy.

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

1) przepisu art. 5 k.c. w zw. z art. 212 § 2 k.c. poprzez jego zastosowanie i błędne przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie zachodzą przesłanki umożliwiające zastosowanie przepisu art. 5 k.c. w niniejszej sprawie i dokonanie miarkowania dopłaty należnej uczestnikowi od wnioskodawczyni, mimo że prawidłowe ustalenie stanu faktycznego wykluczałoby możliwość jego zastosowania,

2) przepisu art. 21 ust. 1 w zw. z art. 64 ust. 2 Konstytucji RP poprzez ich niezastosowanie i pozbawienie uczestnika prawa własności przez miarkowanie dopłaty dokonane przez Sąd w oparciu o przepis art. 5 k.c.

Biorąc pod uwagę powyższe zarzuty, apelujący wnosil o:

1) zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

1. ustalenie, że w skład majątku wspólnego, poza składnikami wymienionymi w pkt 1. zaskarżonego postanowienia wchodzi środki pieniężne zgromadzone na lokatach założonych przez wnioskodawczynię:

- kwota 16.047,32 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 20.063,38 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 13.802,91 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 20.283,98 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 13.019,51 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 8.000 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...),
- kwota 8.566,56 zł na lokacie terminowej w PLN numer (...).

2. dokonanie podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

- składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. a, c, g, j, k zaskarżonego postanowienia, połowę jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. f oraz środki pieniężne zgromadzone na lokatach w wysokości 49.891,83 zł przyznaje na wyłączną własność wnioskodawczyni A. W., córki E. i W.,
- składniki majątkowe wymienione w punkcie 1 lit. b, d, h, i, I zaskarżonego postanowienia, połowę jednostek rozrachunkowych wskazanych w punkcie 1 lit. f oraz środki pieniężne zgromadzone na lokatach w wysokości 49.891,83 zł przyznaje na wyłączną własność uczestnika W. M., syna T. i J.,

3. zasądzenie od wnioskodawczyni A. W. na rzecz uczestnika W. M. tytułem dopłaty kwoty 143.732,26 zł płatnej w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności;

Sąd Okręgowy zważył, co następuje: w sprawie niniejszej zostały wniesione apelacje przez wnioskodawczynię i uczestnika. W pierwszej kolejności z uwagi na zakres zaskarżenia należy odnieść się do apelacji uczestnika.

Apelacja wniesiona przez pełnomocnika uczestnika jest uzasadniona w części, a mianowicie w zakresie ustalenia, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych założonych przez wnioskodawczynię oraz w zakresie zmiarkowanej i niezasadzonej kwoty 43840,43 zł tytułem dopłaty należnej W. M..

Trafnie podnosi autor apelacji, iż Sąd I instancji dokonał błędnego ustalenia stanu faktycznego poprzez stwierdzenia, że strony nie posiadały nigdy wspólnego rachunku bankowego. Z wyciągów bankowych przedłożonych przez uczestnika wynika, że strony posiadały wspólne rachunki bankowe w bankach tj. (...) Bank (...) S.A. oraz M.. Rachunek w tym ostatnio wymienionym Banku został założony przez strony na potrzebę spłaty kredytu na zakup mieszkania – patrz wnioski o otwarcie rachunku bankowego złożony w dniu 02.04.2002 r.

Sąd Okręgowy nie podziela ustalenia Sądu meriti, że strony prowadziły odrębną gospodarkę finansową od momentu zawarcia małżeństwa. Z zeznań uczestnika oraz wyciągów z rachunków bankowych znajdujących się w sprawie wynika, że zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik wspólnie ponosili koszty prowadzonego gospodarstwa rolnego.

Nie sposób podzielić również błędnego ustalenia poczynionego przez Sąd I instancji, iż to wyłącznie wnioskodawczyni spłaciła kredyt zaciągnięty na zakup mieszkania. Z zeznań uczestnika oraz z treści dokumentów zebranych w sprawie wynika, że wnioskodawczyni pobierała środki pieniężne z konta uczestnika na spłaty rat kredytu..

W ocenie Sądu Okręgowego błędnie odczytał Sąd meriti informację o stanie środków pieniężnych zgromadzonych w Banku (...), a zawartych na przekazanej przez Bank płycie CD. Odnośnie zapisu informacji zawartych na w/w płycie CD, to Sąd II instancji zauważa, iż nie jest możliwe otwarcie plików zawartych na tym nośniku. Z tego względu Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu przeprowadził dowód z dokumentu tj. o stanie środków pieniężnych zgromadzonych w Banku (...) przez wnioskodawczynię na dzień 11.03.2011r. tj. datę ustania wspólności majątkowej małżeńskiej.

Z udzielonej przez Bank (...) informacji wynika, że na rachunkach A. W. zgromadzono na dzień uprawomocnienia się wyroku rozwodowego środki pieniężne w łącznej wysokości 38110,91 zł

Wobec powyższego Sąd II instancji zmienił zaskarżone postanowienie w punktach pierwszym, trzecim i czwartym w ten sposób, że ustalił, iż w składzie majątku wspólnego wchodzi także środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych (...) w kwocie 20.063,38, (...) w kwocie 2000,21, (...) w kwocie 16.047,32.

Twierdzenie uczestnika, że wnioskodawczyni posiadała na rachunkach bankowych kwotę 99783,66 zł, nie znalazło potwierdzenia w informacji (...) Banku (...). W tej części apelacja uczestnika nie jest zasadna i nie może odnieść zamierzonego skutku.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko pełnomocnika uczestnika, że Sąd I instancji miarkując wysokość należnej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dopłaty naruszył przepis art. 5 k.c. w związku z art. 212 § 2 k.c.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy z uwagi na treść rozstrzygnięcia należną od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dopłatę w kwocie 93840,43 zł obniżył do kwoty 50000,00zł.

Zasadą jest, że wysokość należnej uprawnionemu dopłaty stanowi ułamek wartości całego majątku. Po ustaniu wspólności majątkowej do tego majątku mają wówczas zastosowanie przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych art. 42 k.r.o. Stosownie do treści art. 43 § 2 i 3 k.r.o. z uwagi między innymi na zasady współżycia społecznego, mogą być ustalone nierówne udziały w majątku wspólnym, a nawet małżonek może zostać pozbawiony takiego udziału.

Jeżeli w w/w trybie nie dojdzie do pozbawienia małżonka udziału w majątku wspólnym, to podział tego majątku nie może doprowadzić do pozbawienia małżonka prawa własności przysługującej mu w wyniku podziału części tego majątku odpowiadającej wielkości jego udziału w tym majątku. Gdy w wyniku podziału małżonek nie otrzyma żadnych przedmiotów majątkowych wchodzących w skład majątku wspólnego albo otrzyma przedmioty o wartości niższej niż jego udział w majątku wspólnym, to przysługuje mu odpowiednia spłata lub dopłata -art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 212 k.c. Nie można przyjąć, że zasady współżycia społecznego mogą uzasadniać pozbawienie małżonka takiej spłaty lub dopłaty w całości czy choćby w części. Doszłoby wówczas do pozbawienia tego małżonka substratu majątkowego odpowiadającego jego prawu własności w majątku wspólnym (udziałowi w tym majątku), co godziłoby

w prawo własności gwarantowane przez Konstytucję RP (art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 2). Gwarancji tej nie można przeciwstawić zasad współżycia społecznego i z powołaniem się na nie zniweczyć bądź ograniczyć jej działanie. Należy więc uznać, że przepis art. 5 k.c. nie może stanowić podstawy obniżenia spłaty lub dopłaty należnej jednemu z małżonków w wyniku podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami – patrz uzasadnienie Sądu Najwyższego w sprawie I CKN 320/98, OSNC 2000, nr 7-8, poz.133; glosa T.Smyczyńskiego, OSP 2001/9/136 . Stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w w/w orzeczeniu Sąd Okręgowy w składzie niniejszym w pełni podziela

W konsekwencji należy uznać, że obniżenie na podstawie art. 5 k.c. dopłaty zasądzonej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania nastąpiło z naruszeniem wymienionego przepisu.

Wartość majątku wspólnego objętego podziałem Sąd Rejonowy ustalił na kwotę 265470,97zł. Po uwzględnieniu przez Sąd Okręgowy wysokości środków pieniężnych zgromadzonych przez wnioskodawczynię w Banku (...) w kwocie 38110,91 zł, wartość majątku wspólnego wynosi 303581,88zł, a udział każdego z byłych małżonków wynosi 151790.94 zł.

Uczestnik otrzymał nieruchomości rolną o wartości 42135,95 zł oraz poczynił nakład na majątek wspólny w kwocie 3238,90 zł (niesporne), dlatego należna dopłata winna wynosić 112892,99 zł.

Trafnie w apelacji wnioskodawczyni podnosi, że Sąd Rejonowy przy dokonywaniu wzajemnych rozliczeń nakładów na majątek wspólny nie uwzględnił poniesionych przez nią wydatków. Jak bowiem wynika z dokumentów załączonych do akt sprawy wnioskodawczyni po ustaniu wspólności majątkowej spłaciła zadłużenia: w Banku (...) na rachunku nr (...) w kwocie 2142,19 zł; pożyczkę na rachunku nr (...) w kwocie 119,73 zł oraz na rachunku (...) w kwocie 9736,62 zł tj. łącznie kwotę 11998,53 zł.

Sąd Okręgowy uwzględnił w/w nakład wnioskodawczyni na majątek wspólny po jej ustaniu i wysokość należnej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika dopłaty ustalił na kwotę 106893,63zł (112892,99zł minus 5999,26zł).

Zarzut apelacji wnioskodawczyni naruszenia przepisu art. 43 § 2 k.r.o. nie jest zasadny. Ustawa w art. 43 § 2 i 3 k.r.o. przewiduje dwie przesłanki uzasadniające domaganie się ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym: istnienie ważnych powodów oraz przyczynienie się małżonków do powstania majątku wspólnego w stopniu zróżnicowanym. Z treści uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że w ocenie Sądu Rejonowego brak jest podstaw do uwzględnienia wniosku i ustalenia nierównych udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym. Sąd I instancji szczegółowo uzasadnił swe stanowisko, które zdaniem Sądu Okręgowego należy w pełni podzielić. Z uwagi na uzasadnienie tego zarzutu przypomnieć należy, że zwrot „ważne powody” jest zwrotem niedookreślonym, bowiem ustawa nie precyzuje tego pojęcia. Oznacza to, że występowanie ważnych powodów należy oceniać dla każdego konkretnego stanu faktycznego. W literaturze zwraca się przy tym na uwagę, że o ile ważne powody uzasadniające zniesienie wspólności (art. 52 k.r.o.) mają charakter majątkowy, o tyle ważne powody pozwalające na ustalenie nierównych udziałów nasycone są elementami niemajątkowymi. Względy natury majątkowej bowiem znalazły wyraz w drugiej przesłance ustawowej tj. stopniu przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego. Ważne powody do których odwołuje się ustawodawca w art. 43 § 1 k.r.o., obejmują względy natury etycznej, powodujące, że w konkretnych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym byłaby postrzegana jako rozstrzygnięcie kolidujące z zasadami współżycia społecznego, albo mówiąc inaczej, byłoby uznawane za powszechnie krzywdzące dla jednego z małżonków, pozostające w sprzeczności z powszechnym poczuciem sprawiedliwości (por. E. Skowrońska-Bocian, Rozliczenia majątkowe małżonków, LexisNexis, wydanie 3, Warszawa 2005, s. 171 oraz wskazana w/w pracy literatura).

Określenie stopnia przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego musi być dokonywane z uwzględnieniem wszystkich okoliczności. W szczególności nie jest wystarczające dokonanie prostego wyliczenia rachunkowego, gdyż trzeba także uwzględnić takie elementy, jak prowadzenie gospodarstwa domowego i

wychowywanie dzieci przez jedno z małżonków (por. J.S. Piątkowski: Udziały małżonków w majątku wspólnym, w : Studia z prawa cywilnego, Warszawa-Łódź 1983, s. 291).

W tym miejscu Sąd II instancji pragnie podkreślić, że obie omówione wyżej przesłanki muszą wystąpić jednocześnie. Sama dysproporcja w zakresie przyczyniania się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego nie wystarczy do ustalenia nierównych udziałów; konieczne jest bowiem wystąpienie ważnych powodów uzasadniających takie orzeczenie. Przykładowo jedynie wskazać można, że przyjmuje się istnienie ważnych powodów, gdy małżonek, przeciwko któremu kierowane jest żądanie, w sposób rażący lub uporczywy nie przyczynia się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych (por. orz. SN z 26.11.1973 r., III CRN 227/73, OSNCP 1974, nr 11, poz.189). O ważnych powodach nie może być mowy, gdy jedno z małżonków nie przyczyniło się do powstania majątku wspólnego z przyczyn niezawinionych, niezależnych od siebie lub z innych usprawiedliwionych powodów.

Jak to zauważono na wstępie rozważań zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że każde z byłych małżonków przyczyniło się do powstania majątku wspólnego. Uczestnik uczestniczył w utrzymaniu rodziny i zaspokajaniu jej potrzeb. Dochody z gospodarstwa rolnego służyły zaspokajaniu potrzeb rodziny. Wnioskodawczyni miała dostęp do konta bankowego uczestnika, z którego korzystała. Nie można zatem zaakceptować stanowiska wnioskodawczyni, że wyłącznie ona spłacała kredyt na zakup mieszkania z własnego wynagrodzenia za pracę oraz utrzymywała rodzinę. Na marginesie zauważyć należy, że wysokość otrzymywanego wynagrodzenia za pracę przez wnioskodawczynię nie pozwalało na powyższe, albowiem było ono niższe od średniej płacy w gospodarce.

W ocenie Sądu Okręgowego wnioskodawczyni stosownie do treści art. 6 k.c. nie udowodniła, by uczestnik nie przyczyniał się do powstania majątku wspólnego, czy też doprowadził do jego roztrwonienia. Z tego to powodu wyżej wymieniony zarzut nie jest uzasadniony.

Także nie jest zasadny zarzut naruszenia art. 32 § 2 k.r.o. poprzez niezaliczenie do majątku wspólnego kwoty 59324,77 zł z tytułu prowadzonego przez uczestnika gospodarstwa rolnego. Jak to wyżej podniesiono dochód z gospodarstwa rolnego był przeznaczony na potrzeby rodziny. Wnioskodawczyni nie udowodniła (art. 6 k.c.), by uczestnik posiadał odrębne środki pieniężne, z których korzystałby samodzielnie, bez jej akceptacji.

Także w ocenie Sądu II instancji prawidłowo ustalił Sąd meriti, że od grudnia 2009 r. uczestnik nie mieszkał we wspólnym mieszkaniu. Wnioskodawczyni ustalenia tego nie może podważać powołując się jedynie na fakt wskazywania przez uczestnika adresu dla kierowanej do niego korespondencji w spornym mieszkaniu. Uczestnik jak wyjaśnił w odpowiedzi na apelację wnioskodawczyni adres ten wskazał jedynie dla tego, że jest współwłaścicielem spornego mieszkania i jest w nim nadal zameldowany. Fakt ten nie daje wnioskodawczyni uprawnienia do żądania by uczestnika obciążyć opłatami za media tj. za gaz, energię elektryczną i internet w okresie od 11.03.2011 r. do dnia 26.05.2015 r. W tym to okresie czasu z lokalu mieszkalnego wyłącznie korzystała wnioskodawczyni. zatem wydatki w/w powinny wyłącznie ją obciążać. Jak wynika z treści zaskarżonego uzasadnienia wydatki z tytułu czynszu jakie poniosła wnioskodawczyni po ustaniu wspólności majątkowej zostały rozliczone.

W tym stanie rzeczy w ocenie Sądu Okręgowego brak jest jakichkolwiek podstaw prawem przewidzianych by wydatkami tymi obciążać uczestnika.

Nie ma racji apelacja wnioskodawczyni, kiedy czyni zarzut, iż Sąd I instancji nie ustalił ilości składek zaewidencjonowanych na subkoncie uczestnika w Kasie (...). Sąd Rejonowy kwestię powyższą wyjaśnił na stronie 500 akt sprawy i dlatego nie ma powodu, by ją wyjaśniać ponownie.

Z tych wszystkich względów na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy uwzględnił obie apelacje w części i orzekł jak w sentencji. W pozostałym zakresie zarówno apelacja uczestnika, jak i wnioskodawczyni nie są zasadne i dlatego należało je z mocy art. 385 k.p.c. oddalić.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSO Jarosław Gołębiowski SSO Paweł Hochman

Na oryginale właściwe podpisu